

בס"ד. שיחת* יום ב' דראש השנה, ה'תשכ"ב.

בלתי מוגה

א. כ"ק אדמו"ר שליט"א נטל ידיו הק' לסעודה.
 צוה לנגן הניגון "אבינו מלכנו", ניגון "שלש תנועות" (דהבעש"ט,
 הרב המגיד ואדמו"ר הזקן), והניגון "ימין ה'".
 אח"כ צוה לנגן, ואמר מאמר ד"ה טוב טעם ודעת למדני.

* * *

ב. בנוגע לתקיעת שופר — מציינו בהמשך וככה שני משלים
 שונים:

משל הא', מהבעש"ט ז"ל — מ"מלך שהי' לו בן יחיד .. שהי'
 חביב אצלו כבבת עינו ממש, ועלה בדעת האב ובנו שיסע למדינות
 אחרות ללמוד חכמות .. ויהי ברבות הימים .. עלה בלבו לחזור למדינת
 אביו, אבל מחמת אריכות הזמן שכח גם לשון מדינתו .. עד שהתחיל
 לצעוק בקול גדול בכדי שיכיר המלך קולו, וכשהכיר המלך קולו (ע"י
 טביעת עין שכלו) אמר הלא זהו קול בני כו'. וכך יובן הנמשל למעלה,
 שנש"י נק' בנים למקום", וכמאמר הבעש"ט² שאהבת הקב"ה לישראל
 היא כמשל אהבת הורים זקנים לבנם יחידם שנולד להם לעת זקנתם —
 "והוריד הנשמה בגוף, שזהו כמשל בן המלך שהלך בדרך רחוקה .. עד
 שהתחיל לשוב ולצעוק בקול פשוט .. וזהו התקיעה בקול שופר שהוא
 בחי' צעקה פנימית .. וע"י צעקה זו מתעורר ממה"מ הקב"ה ומראה
 חיבתו לבנו יחידו כו'".

ומשל הב', מהרה"צ ר' לוי יצחק מבאָרדיטשוב³ — כידוע⁴ שהי'
 מלמד זכותן של ישראל, והלימוד-זכות שלו פעל למעלה, ונמשך גם
 למטה, לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות — מ"מלך בשר ודם שנסע

(3) קדושת לוי דרוש לר"ה (צו, א) ד"ה
 בחצוצרות.

(4) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע'
 תקלה. ח"ה ע' פח. סה"ש תרצ"א ע' 203. קיץ
 הי"ש ע' 116. וראה גם תו"מ ח"א ע' 197.

(* ראשי פרקים (המו"ל).
 (1) תרל"ז (פרק ע) — נתבאר בתו"מ
 סה"מ תשרי ע' נו. ע' סד ואילך. לקו"ש חל"ד
 ע' 183 ואילך.
 (2) ראה תור שם טוב בהוספות סקס"ז.
 וש"נ.

ליער גדול .. ולא מצא הדרך הנכון והישר לשוב לביתו, וראה ביער אנשים כפרים ושאלם על הדרך .. ולא ידעו .. עד שמצא איש חכם ונכון ושאלו על הדרך, אז הבין החכם שהמלך הוא .. ויראהו את הדרך, כי מרוב חכמתו ידע את הדרך המלך הנכון והישר, ויולך את המלך לבית המלוכה ויושב אותו על כסא מלכותו .. ויהי אחרי ימים רבים חטא אותו האיש למלך, ויקצוף עליו המלך ויצו לשרים .. לשפוט אותו .. ויצר להאיש מאד .. ויפול לפני המלך ויבקש על נפשו, שקודם שיצא דבר משפטו, ימלא שאלתו בדבר א', והוא, להלביש אותו בגדים הראשונים שלו בשעה שהולך את המלך מהיער, וגם המלך ילבוש בגדים שלבש אז .. ויהי כאשר לבש המלך את בגדיו הנ"ל והאיש את בגדיו הנ"ל, זכר המלך את גודל החסד שעשה עמו אשר החזיר אותו לבית המלוכה וישיבהו על כסא מלכותו, ויכמרו רחמיו עליו .. והשיבהו על כנו. ככל המשל הזה כן אנחנו בני", בשעת מ"ת החזיר הקב"ה התורה על כל אומה ולשון ולא קבלוה⁵, ואנחנו בני" קבלנו התורה בשמחה ועונג עד אשר קדמנו נעשה לנשמע .. לכן אנחנו תוקעים בשופר, היינו באותו הלבוש שהי' במ"ת .. כמ"ש⁶ ויהי קול השופר וכו".

ג. וכיון ששני משלים אלו הובאו בתורת החסידות ביחד, באותו סעיף, הרי זו הוכחה שהם קשורים ושייכים זל"ז.

ואף שלכאורה הם ענינים שונים, שהרי תוכן משל הא' הו"ע התשובה, שזוהי הצעקה כו', שענינה הוא חרטה על העבר (כולל גם על זה גופא שצריך לצעוק ללא אותיות, מפני ששכח את השפה שבה מדברים במדינת המלך) וקבלה על להבא, ואילו משל הב' קשור עם ענין התורה — מ"מ, יש שייכות בין ענין התשובה וענין התורה.

וזהו גם מה שמזכירים בראש-השנה כללות הענין דמתן-תורה והקול שופר דמ"ת — "אתה נגלית וכו'" — שבזה מודגש הקשר והשייכות דענין התשובה (ענינו של השופר דר"ה⁷) עם ענין התורה.

ולהעיר גם ממשנת"ל במאמר⁸, בענין הפסוקים שאומרים קודם תקיעת-שופר, שענינם הוא הקדמת התשובה שמסירה את ההעלמות וההסתרים כו', שכיון שכל פסוק הוא ענין לעצמו שנפרד משאר הפסוקים שבפרשה ההיא, הרי עיקר ענינו הוא אותיות התורה.

(7) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(8) פ"ב (לעיל ע' 4).

(5) ע"ז ב, ב. ספרי ופרש"י ברכה לג, ב.

(6) יתרו יט, יט.

ד. וכללות הענין הוא — שע"י תקיעת־שופר נמשכים כל ההמשכות כו', שנכללים בלשון הכתוב⁹ "ונתתי גשמיכם בעתם", וההמשכה היא על כל השנה כולה — בכל יום ובכל רגע, כמ"ש¹⁰ "לרגעים תבחננו",

— אבל, לא באופן שיכול להיות שבר"ה נמשכת השפעת הטוב, ואעפ"כ, כאשר ההמשכה צריכה לבוא בפועל במשך השנה, אזי צ"ל ענין של בחינה כו' (כמבואר בקונטרס ומעין¹¹ פרטי הדברים בזה), אלא, שכבר בר"ה זה נמשכת השפעת הטוב בפועל ממש על כל הרגעים שבמשך השנה כולה —

שתהי' שנה טובה ומתוקה, בטוב הנראה והנגלה, בבני חיי ומזוני רויחי.

* * *

ה. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר¹²:

בראש־השנה הראשון שהי' אדמו"ר הזקן במעזריטש, אמר "גוט — בהברת שורוק — יו"ט". ושאלו אותו: מניין לכם שצריכים לומר "גוט יו"ט" (בשורוק)? והשיב: אצלנו אומרים כך בכל הימים־טובים. ואמרו לו, שאצל הבעש"ט — שהי' בפולין, ששם היו אומרים בכל הימים־טובים "ג'ט יו"ט" (בחיריק) — הי' המנהג לומר בר"ה ומוצאי יוה"כ פ': "גוט יו"ט" (בשורוק), כי, "גוט" בגימטריא ח"י, להמשיך חיות בימים ושנים וכל המועדים כו'.

וכיון שכ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר זאת — המשיך זאת בדיבור, והרי ב"דבר מלך שלטון¹³, ובאופן ש"יקום לעולם"¹⁴.

וכן גם בנוגע למשנת¹⁵ל במאמר¹⁵ הדיוק ד"טוב¹⁶ במלאפום, שמורה על תכלית הטוב¹⁷, ובאופן של "טוב טעם", שהו"ע התענוג, החל מלימוד התורה מתוך עריבות ("לערנען מיט אַ געשמאַק"), ועי"ז תומשך עריבות ("געשמאַק") גם בגשמיות.

ובפשטות — שיומשך ה"טוב" ("גוט") בכל המועדים וכל הימים

(13) קהלת ח, ד.

(14) ישעי' מ, ח.

(15) פ"ג"ז (לעיל ע' 5 ואילך).

(16) תהלים קיט, סו.

(17) ראה לקו"ת שה"ש יו"ד, סע"ד. וש"נ.

(9) ר"פ בחוקותי.

(10) איוב ז, יח. וראה ר"ה טז, א.

(11) מאמר כב פ"א.

(12) שיחת יום ב' דר"ה תש"ה בתחלתה

(סה"ש תש"ה ע' 8).

של כל השנה כולה, שתהי' שנה טובה, וכתיבה וחתימה טובה, בגשמיות
וברוחניות גם יחד.

[לאחרי ברכת המזון, תפלת ערבית והבדלה, נתן כ"ק אדמו"ר
שליט"א לכל אחד מ"כוס של ברכה"].

